

# SF1624 Algebra och geometri Tentamen Torsdag, 9 juni 2016

Skrivtid: 08:00–13:00 Tillåtna hjälpmedel: inga Examinator: Tilman Bauer

Tentamen består av nio uppgifter som vardera ger maximalt fyra poäng.

Del A på tentamen utgörs av de tre första uppgifterna. Till antalet erhållna poäng från del A adderas dina bonuspoäng. Poängsumman på del A kan dock som högst bli 12 poäng. Bonuspoängen beräknas automatiskt. Antal bonuspoäng framgår från resultatsidan.

De tre följande uppgifterna utgör del B och de tre sista uppgifterna del C, som främst är till för de högre betygen.

Betygsgränserna vid tentamen kommer att ges av

Betyg	Α	В	C	D	E	Fx
Total poäng	27	24	21	18	16	15
varav från del C	6	3	_	_	_	_

För full poäng på en uppgift krävs att lösningen är väl presenterad och lätt att följa. Det innebär speciellt att införda beteckningar ska definieras, att den logiska strukturen tydligt beskrivs i ord eller symboler och att resonemangen är väl motiverade och tydligt förklarade. Lösningar som allvarligt brister i dessa avseenden bedöms med högst två poäng.

### 2

## DEL A

1. Planet  $H_1$  ges av ekvationen 3x + 2y + 2z = 0, och  $H_2$  ges av ekvationen x + 2y - 2z = 0. Linjen L är skärningen av  $H_1$  och  $H_2$ .

(a) Bestäm en bas för skärningslinjen 
$$L$$
. (2 p)

(b) Avgör om linjen 
$$L$$
 är med i delrummet  $V = \operatorname{Span}(\vec{u}, \vec{v}, \vec{w})$ , där

$$\vec{u} = \begin{bmatrix} 4 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \vec{v} = \begin{bmatrix} 3 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \text{och} \quad \vec{w} = \begin{bmatrix} 1 \\ -2 \\ 0 \end{bmatrix}.$$

2. Klimatstatistiken visar att vintermedeltemperaturen i Stockholms län förändras enligt följande tabell (temperaturen är avrundat till heltal grader)

Period 0 (1961-1970) 
$$-5^{\circ}C$$

Period 1 (1971-1980) 
$$-2^{\circ}C$$

Period 2 (1981-1990) 
$$-3^{\circ}C$$

Period 3 (1991-2000) 
$$-1^{\circ}C$$

Period 4 (2001-2010) 
$$-1^{\circ}C$$

Bestäm en funktion på formen T(k)=Ak+B som stämmer bäst med dessa värden i minstakvadratmening. Här är k nummer av perioden och T(k) är medeltemperaturen i period k.

(4 p)

3. Låt

$$A = \left[ \begin{array}{ccc} 3 & -4 & 8 \\ 2 & -3 & 8 \\ 0 & 0 & 1 \end{array} \right].$$

(a) Bestäm alla egenvärden och egenvektorer till matrisen A. (2  $\mathbf{p}$ )

(b) Beräkna 
$$A^{11}\vec{v}$$
 där  $\vec{v} = \begin{bmatrix} 3 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix}$ .

### DEL B

- 4. Låt U vara lösningsmängden, i  $\mathbb{R}^3$ , av ekvationen 2x+y=0. Låt  $\vec{v}=\begin{bmatrix}1\\0\\115\end{bmatrix}$  .
  - (a) Bestäm en ortonormalbas  $\beta$  till U
  - (b) Utvidga basen  $\beta$  till en ortonormalbas för  $\mathbb{R}^3$ . (1 p)
  - (c) Bestäm vektorn  $\operatorname{proj}_{U}(\vec{v})$ . (1 p)
- 5. Finns det något värde på a för vilket de tre planen

$$ax + y - z = 1$$
,  $y + 2z = 7$ ,  $x + z = 2$ ,

har en rät linje gemensam? Bestäm i så fall för alla sådana a denna linjes ekvation på parameterform. (4 **p**)

- 6. Avbildningen  $R: \mathbb{R}^3 \to \mathbb{R}^3$  är en rotation med följande egenskaper: rotationsaxeln l är linjen  $x_1 = x_2 = x_3$ ; positiva  $x_1$ -axeln avbildas till positiva  $x_2$ -axeln; positiva  $x_2$ -axeln avbildas till positiva  $x_3$ -axeln; positiva  $x_3$ -axeln avbildas till positiva  $x_1$ -axeln.
  - (a) Bestäm matrisrepresentationen av avbildningen R i standardbas. (1 p)
  - (b) Bestäm alla egenvärdena och egenvektorer av avbildningen. (1 p)
  - (c) I planet som är vinkelrätt mot linjen l verkar avbildningen R som en rotation. Bestäm rotationsvinkeln. (2 p)

## DEL C

- 7. (a) Bestäm en  $2 \times 2$ -matris A vars nollrum och kolonnrum överensstämmer. (2 p)
  - (b) Visa att det inte finns någon  $3 \times 3$ -matris med ovanstående egenskap. (2 p)
- 8. Bestäm vilka samband mellan talen a, b, c som krävs för att matrisen

$$\begin{bmatrix} a & 1 & 2 \\ 0 & b & -1 \\ 0 & 0 & c \end{bmatrix}$$

blir diagonaliserbar.

- 9. Låt V vara ett n-dimensionellt vektorrum och  $L \colon V \to V$  en linjär avbildning som uppfyller att L(L(v)) = L(v) för alla  $v \in V$ .
  - (a) Visa att den enda vektor som ligger i både Range(L) och Null(L) är nollvektorn.

(2 p)

(4 p)

(b) Visa att det finns en bas  $\mathcal{B}$  till V sådant att matrisrepresentationen av L m.a.p. basen  $\mathcal{B}$  är en diagonalmatris där alla diagonalelement är antingen 0 eller 1. (2 p)